



„Novi čas“

NOVI ČAS



List stare

Izhaja vsak petek ob 12, uri dopoldne. Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št 6, drugo dvorišče.



za celo leto 4 K
za manj premožne 3 „
v Nemčijo 5 „
posamezne številke 8 v
Oglasi po dogovoru.

Štev. 45

V Gorici, 8. novembra 1912.

Leto III.

Za svobodo na Balkanu!

Petsto let so več ali manj narodi na Balkanu ječali pod turškim jarmom. Leta 1389 so bili na Kosovem polju Srbi od Turkov poraženi, in od tedaj si ne eni ne drugi niso mogli več pomagati. Gorjé je zavladovalo v podjarmljenih deželah. Neštete množice vjetih kristjanov so umirale po turških ječah. Stoletja se je Evropa tresla pod turškimi četami, ki so čestokrat prihajale tudi do naše Soče in še čez njo naprej v furlanske dežele. Toda prišel je čas obračuna. Slovani, ki so od Turkov največ trpeli, so pričeli Turkom povračevati. Pod poveljstvom poljskega kralja Ivana Sobieskega so bili Turki dné 12. septembra 1683 pred Dunajem premagani. Skoraj istodobno so se tudi pred Rusji morali umakniti. Boj se je pričel za svobodo! Tudi Srbi, Bolgari in Črnogorci so se vzdignili proti stokrat močnejšemu sovražniku. Tisoči in tisoči so umirali na bojiščih, toda njih smrt in njih prelita kri ni bila zastoj! Še so bratje ostali v turškem suženjstvu, sedaj je tudi tem napočil dan svobode.

»Dobro došel, car osvoboditelj«, tako je pozdravljal slavolok carja Ferdinanda, ko je stopal v Mustafu-Pašo, prvo mesto, ki so je Bulgari v sedanjem boju Turkom vzeli. In moške in ženske, starčki in otroci so svojega osvoboditelja obsipali s cvetjem! »Vi ste posušili solze toliko podjarmljenih bratov, ki Vas danes gledajo kot svojega očeta.« Tako je povdarjal župan v svojem pozdravnem govoru na carja Ferdinanda! Koliko neizmerne gorja so morali naši slovanski bratje od Turka prebitajati, to nam pričajo poročila zmagovalnih čet o grozodejstvih bežečih mohantskih vojakov. Srbi so pri svojem prodiranju naleteli na požgana sela, na grozno razmesarjene žene in razsekane otroke. Dobili so ostanke teles ljudi, ki so jih Turki privezali na drevesa in jih zažgali; našli so tudi telo nekega kristjana, ki so ga

Turki bili privezali na raženj in tam spekli. — Dobili so na bojišču ranjence, ki so jim še živim turške bestije izteknile oči, jim odrezale nosove in ušesa, jim prerezale trebuhe. To so grozovitosti, ki jih Turki počenjajo sedaj, ko morajo bežati. Kake pa so šele bile, ki so jih počenjali ko so bili gospodarji! Koncem aprila l. 1821 n. pr. so Turki brez vsakega posebnega razloga samo na grškem otoku Aiju poklali nad 20.000 kristjanov, okoli 47.000 pa so jih prodali v sužnost.

Sedaj bo konec vsega gorja. Kakor neizmeren vihar, ki hiše podira in ruje hrastova debela, so se vzdignile junaške čete Bolgarov, Srbov, Črnogorcev in Grkov in podirajo stavbe turške države od enega konca do drugega. S cveticami na puškah in s šopki na čepicah drvijo bolgarski junaki prepevaje bojno pesem »Šumi Marica« proti Turku. Pesti, ki so se v sveti jeziki stiskale skrivaj ali od daleč, objemajo sedaj bajonete, da udrihajo s silno močjo po onih, ki so pustošili domovino, mučili nedolžne, onečaščali žene. To je boj, to je vihar, ki je že razdejal vso turško državo v Evropi in donesel svobodo tlačnim slovanskim bratom! In prav v srcé ga hočejo zabosti, da bo Turek s svojo krvoločnostjo za večno mrtev v Evropi! Še ena velika bitka, še ena velika zmaga, in bolgarski junaki bodo v Carigradu, glavnem mestu turške države, sultan pa in ministri v Aziji.

Balkanski narodi bodo prosti!

* * *

S kolikim veseljem pozdravljamo osvobojene slovanske brate na Balkanu! Prosti in neodvisni bodo delali po božjih zakonih za veliko bodočnost svoje domovine. Kako jim mi vse to iz srcá privoščimo! —

A kako bridko pa je hkratu nam samim, ko gledamo same sebe še vedno v verigah, v katere nas oklepajo Nemci in avstrijske vlade! Gori na Koroškem nima-

mo ne ene šole; gori na Koroškem so v glavnem mestu kaznovani Slovenci, ki v slovenskem jeziku zahtevajo karte na postaji; gori na Koroškem se Orli ne smejo nikjer pokazati; gori na Koroškem smo tlačeni in tepeni, kakor raja na Turškem. In na Štajerskem ravno tako. Kedaj stremo verige, v katere smo vklenjeni, kedaj bomo mogli v Avstriji dihati kot samosvoj in svoboden narod?

»Živimo v krščanskokatoliški državi, toda z manjšinami v ti državi se postopa slabše kakor po turško«; tako je rekel poslanec Grafenauer v državnem zboru. Mi pa hočemo postati v Avstriji prosti!

Hrvatom se teptajo najbolj zajamčne pravice. Tiho so škripali z zobmi do sedaj in čuvali mir v upanju, da nastopijo zopet zakonite razmere. Toda še bolj so teptani po nasilniku Cuvaju. **Treba samo iskre in ogenj bo planil.** Zato pa je prav rekel poslanec Grafenauer v državnem zboru. »Napravite red dokler je dan, kajti zna priti noč, ko se ne bo moglo nič več narediti.«

Svobodo tudi nam v Avstriji, kakor jo imajo Nemci, Poljaki, Mažari in Italijani! Za to svobodo delajmo mi vsi posebno ob pogledu na junaška dela in potoke krvi, ki jih za zlato prostost žrtvujejo slovanski bratje na Balkanu. Delajmo mi vsi, da se ljudstvo vzbudi in zavé svojih visokih nalog, in poslanci, njegovi zastopniki naj zastavljajo vse svoje moči, naj porabljaio vsa primerna sredstva, da zginejo meje, ki ločijo Slovence od Hrvatov; in da se razbijejo vezi, ki nas tiščijo v odvisnosti od Italijanov, Nemcev in Mažarov! **Mi avstrijski Jugoslovani, mi Slovenci in Hrvati hočemo biti in moramo postati samosvoj, svoboden narod v okviru habsburške monarhije!**

Slov. Straža potrebuje pomoči!

Do žrebanja velike loterije „Slovenske Straže“ samo še nekaj dni! Žrebanje že 18. novembra. Hitite z kupovanjem in naročanjem srečk.

Vrednost vseh dobitkov 20.000 K. — Srečka samo 1 K.

Bolgari pred vrafi Carigrada. — V strašni bitki padlo 40.000 Turkov. — Združeni Srbi in Grki pred Solunom. — Srbi korakajo proti Jadranskemu morju.

Propad Turčije je vedno bolj gotov. Nobena sila ne reši več Turkov. Sultan je najbrže že zbežal iz Carigrada v Malo Azijo. Prav je tako! Turka ven iz Evrope!

Bolgarske zmage.

V zadnji številki smo med najnovejšimi vestmi poročali, da so Bolgari pri Lule Burgasu izvojevali sijajno zmago. Bitka se je vršila v okroglo 40 km. dolgi fronti med Lule Burgas in Vizo. Boji so trajali od pret. torka (29. okt.) do 1. novembra. Na desnem turškem krilu okrog Vize in Midije so izpočetka Turki zmagali ter vrgli Bolgare nazaj. To pa je bil seveda le delni uspeh. Turški sultan je takoj brzojavil armadi in ji častital na zmagi. Vendar vse ni Turkom nič pomagalo; v sredini in na levem krilu so jih Bolgari tako pritiskali, da so se Turki naposled v divjem neredu morali umakniti nazaj proti Čorlu. **Padlo je 40.000 Turkov** (mrtvih in ranjenih).

Očividec popisuje bitko pri Lule Burgas.

Neki angleški Turkom prijazni časnikar se je v tej bitki nahajal na strani Turkov. S turškega stališča opisuje to grozno bitko tako-le: Bolgari so s svojimi topovi streljali silno natančno. Niti strel ni bil zgrešen. Turki pa niso mogli odgovorjati, ker je zmanjkalo že dopoldne streliva. Že v torek (29. okt.) so Bolgari Turke s topovi vrgli iz Lule Burgas. Četrty vojni zbor, akoravno že 2 dni brez jedi, se je krčevito a brez koristi ustavljal. **Cel zbor je padel do zadnjega moža.** Ko so se Bolgari približali železniški postaji, jih je vsprejelo hitro streljanje baterij, ki so bile postavljene za postajo in na okoli stoječih gričih. Vsled nepričakovane napada iznenadeni so prišli v nered. Tedaj pa je navalila na nje z zasede turška konjica in jih s krikom »Allah il Allah« bežeče skoraj vse posekala in pomandrala s konjskimi kopiti. A Turki pijani zmage so zašli predaleč. Kar naenkrat se vsuje nanje toča krogelj bolgarskih brzostrelnih topov in strojnih pušk. Turki se skušajo rešiti z begom, toda prepozno. Večina njih je našla smrt, le malo se jih je rešilo.

Turška artilerija je bila postavljena na slabo izbranih in nekritih mestih; radi tega ni mogla bolgarskemu ognju uspešno odgovorjati. Bolgari so pa zavzeli na veliko začudenje turške vojske najboljše postojanke, ki so jih gotovo že prej izbrali. Streljali so ti bolgarski junaki kot bi bili na vežbališču in nobeden strel ni zgrešil svojega cilja.

Ko je turški vrhovni poveljnik zapazil neuspeh turških topov, je njegov obraz prvokrat prevzel strah. Še huje je bilo, ko je turški artileriji pričelo zmanjkovati municije, tako da je mnogo topničarjev stalo pred topovi in praznimi municijskimi vozovi s prekrižanimi rokami izpostavljenih

bolgarskemu smrtonosnemu ognju. To ni bil več boj, ampak mesarsko klanje, stotine in stotine so padale. Še le noč je ustavila to krvavo bitko, a Turki niso v strahu pred Bolgari mogli misliti na odpočitek in spanje.

Drugi dan se je boj nadaljeval. A ker se Turkom ni posrečilo čez noč dobiti municije, je bila usoda turške armade zapečatenjena. Poveljnik Abdullah paša ni mogel nič storiti. Bodril je centrum desnega krila, da naj na vsak način vzdržuje še nekaj časa zmagovito prodiranje Bolgarov. A dobil je odgovor, da to ni mogoče. Nato je dal povelje za umikanje. On sam je bežal brez klobuka in suknje. Za njim pa vsa turška vojska s štabom v polnem neredu. Bolgarska zmaga je bila sijajna.

Nova bolgarska zmaga pri Čorlu.

Komaj se je malce poleglo navdušenje nad bolgarsko zmago pri Lule Burgasu, že prihaja v sredo 6. t. m. iz Sofije naslednja brzojavka:

Bolgarska armada je vrgla Turke iz več postojank na bojni črti Čorlu - Saraj. Boji so bili hudi in krvavi. Turki so izgubili še več ljudi ko pri Lule Burgasu.

Turki so se s težavo umikali nazaj od Lule Burgas. Pri Čataldži (glej zemljevid!) imajo Turki velike utrdbe. Turško poveljstvo je hotelo celo armado rešiti za te utrdbe. Toda Bolgari jim niso pustili časa. — Udarili so za njimi ter jih pri Čorlu strašno pobili. Bojna črta se je raztezala od Čorlu gori do Strandže proti severu. Sedaj stoje Bolgari tik pred Carigradom.

V tej bitki pri Čorlu so Turki zopet izgubili 40.000 mož.

General Dimitrijevič, ki vodi to bolgarsko armado, je tako imeniten vojskovodja, da bo del Turkov najbrže vrgel proč od Carigrada proti Galipoli in Dardanelam.

Naš zemljevid, ki ga priobčujemo danes, izpopolnjuje velik zemljevid, ki smo ga priložili v zadnji številki. V današnjem se vidi kos bojišča pred Carigradom. Označeno je, kako sedaj po bitki pri Čorlu bolgarske čete kot klini silijo v turške pozicije, ki so postavljene pri Čataldži. Na prostoru, ki je manjši ko Vipavska dolina od Gorice do Ajdovščine, je sedaj zbrana vsa turška armada, ki naj brani Carigrad. Na tem prostoru se bodo vršili še strašni boji, predno bodo Bolgari v Carigradu.

Podrobnosti o bitki pri Čorlu.

Bolgari poročajo: Bitka pri Čorlu je bila čisto nenadna. Umikajoči Turki so se namreč naenkrat zopet Bolgarom postavili nasproti, da jih zadrže. Ker je bila fronta zelo ozka, je bil bolgarski napad tem silnejši. Turki so se obupno, heroiško bili Bolgari so sedemkrat morali Turke z baionetom napasti, a kljub nepremagljivi sili bolgarskega napada so jih Turki sedemkrat odbili. Šele z osmim napadom, ki je pa

bil nekaj strahovito divjega so Bolgari Turke omajali. Turki so pustili cele kupe mrličev in ranjenih. Potrjuje se, da jih je okoli 40.000. Bitka se je vršila na popolnoma prostem terenu. Potrjuje se tudi, da so Bolgari 2000 Turkov vjeli in zaplenili okoli 60 topov.

Srbi pred Odrinom in Carigradom.

Ker je srbska armada že izvršila svojo nalogo v Stari Srbiji, je znaten del srbskih čet odšel na pomoč Bolgarom. Tako se Srbi bore sedaj pri Čorlu v bolgarskih vrstah ter okrog 30.000 Srbov pomaga oblegati Odrin. Del srbskih čet pa je odšel na Bolgarsko, kjer varuje bolgarsko mejo ob morju proti napadom turških ladij. Od obali proti Suflji pa prodira oddelek Grkov, ki bodo skupno z Bolgari in Srbi korakali v Carigrad.

Bolgari so zasedli tudi mesto Rodosto ob morju, kjer jih baje z morja napadajo turške ladje. Druge podatkov ni.

Kako so bili uničeni 4 turški eskadroni.

V bojih za Odrin se je izvršil tudi nasledni krvavi boj, ki ga opisuje vjeti turški major:

Naša konjenica močna 4 eskadroni je dobila povelje, naj udere iz trdnjave in poizve za sovražnike (bolgarske) pozicije. Izpad se nam je posrečil, ko naenkrat nekaj kilometrov pred seboj zagledamo en bolgarski eskadron, ki je neustrašno jezdil nam nasproti. Vsi smo bili začudeni nad drznostjo Bolgarov. Naenkrat se oglasi povelje za napad in mi zdirjamo proti Bolgarom. Pričakovali smo, da bodo Bolgari zbežali. Namesto tega pa so mirno jezдили dalje: naenkrat pa se razdele v dva oddelka, ki zdirjata eden na levo, drugi na desno. Pred nami je bil velik prazen prostor, kjer je nam stal nasproti oddelek strojnih pušk. Strojne puške so začele tako strašno streljati na nas, da je v enem hipu bilo dve tretjini naših na tleh. Predno smo se zavedli so nas pa zgrabili bolgarski konjeniki od leve in desne. Izvzemši nekaj jezdecev so vsi 4 eskadroni ležali na tleh. Jaz sam sem ranjen ležal pod svojim ubitimi konjem, dokler me niso vjeli Bolgari. ki zelo lepo ravnajo z menoj in mi strežejo.

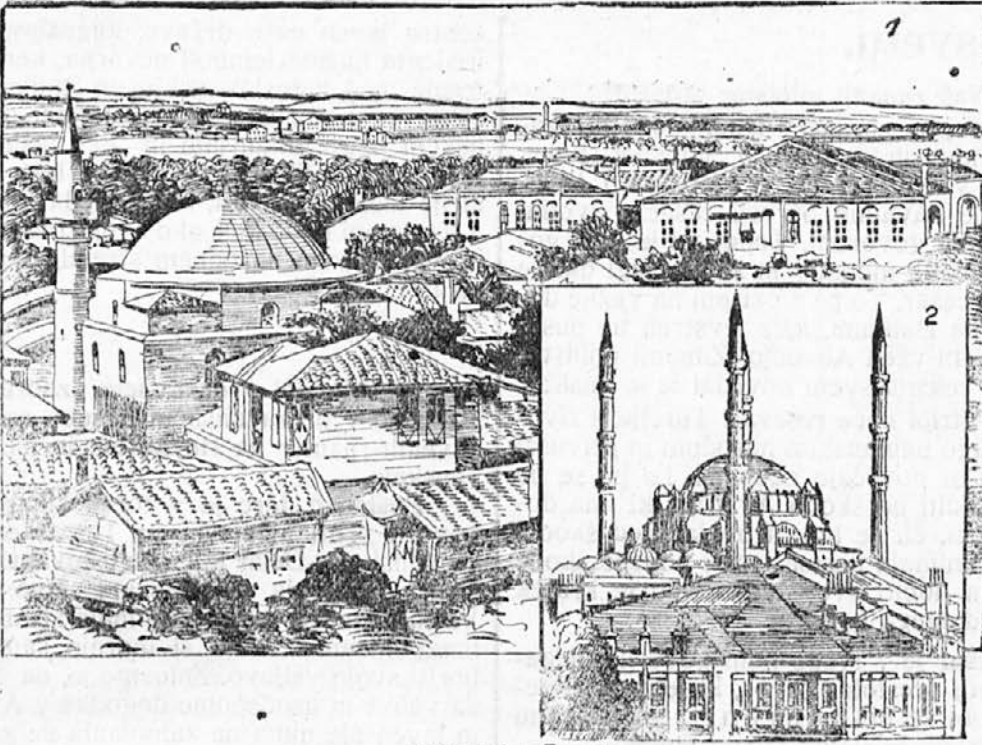
Kako Bolgari oblegajo Odrin.

Bolgari so zavzeli z močnimi topovi pred Odrinom že več važnih utrdb. Sedaj pa so, da ne bi imeli večjih izgub, sklenili zajeziti reko Marico, ki teče skozi mesto in s tem provzročili v mestu povodenj ter na ta način prisiliti mesto do predaje.

Junaštvo Bolgarov.

Poročevalec »Reichpošte« poroča o junastvu Bolgarov:

Hrabrost Bolgarov nima zglede. Bolgarska pehota vdeistvuje dejansko svoje geslo: »Na nož!« Nič se ne ozira na moderno taktiko, ki predpisuje, da se mora



ODRIN: 1.) Pogled na mesto.
2.) Sloveča Solimanova mošeja.

sovražnik z ognjem premagati. Ko se Bulgari na 400 korakov in še več približajo sovražniku, se dvignejo celi polki in se vržejo v neprestanem teku na sovražnika. Nič ne streljajo in ne izrabljajo ugodnosti terena. Bolgar hoče z nožem (bajonetom) na Turka. Častniki ne morejo hrabrosti svojih junakov zadržavati. Neki polk, ki še ni bil v boju, in je sledil bojni črti v rezervi, je na klic nekega podčastnika, ne da bi bil kdo enkrat ustrelil, brez vsakega povelja planil na Turke. Vojaki niso hoteli slišati, ko so jim častniki klicali, da naj obstoje in da naj se vržejo na zemljo.

Ravno tako hrabri kot vojaki redne bulgarske vojske so tudi rezervisti, ki ne nosijo vojaških uniform, marveč svojo civilno obleko, ki so pa oboroženi z repetirko in bajonetom. Osebito hribovski polki so trdi, hrabri vojaki, ki nimajo menda nič živcev, tako junaško se bore.

Bolgarski car napoveduje katoliško mašo v Odrinu.

Malo pred bitko pri Lozengradu poslal je sultan sinu Muktar paši divizijskemu poveljniku, krasno sabljo, polno diamantov, s sledečim pismom: »Sin, pošiljam Ti ta majhen spomin, o katerem upam, da ti bo sledil v vseh zmagah, za kar se mi zahvališ v Sofiji, potem ko izgine to mesto in bodo razkropljeni sovražni narodi!« Sabljo in pismo so ugrabili Bulgari z vsotrtljago Muktarjevo v oficirskem klubu v Lozengradu. Sablja pride res v Sofijo, a v vlakcu carja Ferdinanda, ki jo obdrži v spomin na vojno, a zahvalo bo sultan težko prejel. — V Stari Zagori, v glavnem mestu, srečal je car Ferdinand patra Salvatorja, pobožnega katoličana, ki spremlja vojsko in ga vprašal: Je kaka katoliška kapelica v Odrinu? Da, Veličanstvo, odgovoril je pater, Dobro torej — nadaljeval je car — v nedeljo boste tam maševali.

Bulgari razdrli carigrajski vodovod.

Bulgari so prodrli pred Carigradom že tako daleč, da so razdrli carigrajski vo-

dovod. Za Čataldžo se je začela grozna bitka. To je četrta velika bitka Bolgarov s Turki. Prva je bila pri Lozengradu (Kirkilise), druga pri Lule Burgas, tretja pri Corlu, sedaj pa pri Čataldži.

Srbl.

Po zavzetju Skoplja se srbske čete pomikajo vedno globokeje v Turčijo. Dne 29. oktobra je kralj Peter imel slovesen vhod v Skoplje. Srbi so od Skoplja prodirali na 3 strani. En oddelek pod generalom Živkovičem hiti na pomoč Črnogorcem, ki oblegajo Skader. Črnogorcem manjka težkih topov, ki jih bodo dobili od Srbov. Ta Živkovičev oddelek bo prodiral dalje proti Jadranskemu morju, do katerega hočejo Srbi na vsak način.

Drugi oddelek prodira proti jugozapadu proti Prilepu in Bitolju. Kakor poročajo, je Bitolj (Monastir) že padel v roke Srbov, ki se tu združijo z Grki.

Tretji oddelek koraka v dolini Vardara proti Solunu. Demir Kajm je že Srbsko. Sedaj so Srbi že 20 km pred Solunom, kamor bodo korakali skupno z Grki, ki prihajajo od Janice (Jenidže), ter z Bolgari, ki so že zasedli Seres ob železnici Solun-Carigrad. Sedaj je vsa srbska zemlja osvojen turškega jarma.

Avstrija in Srbija.

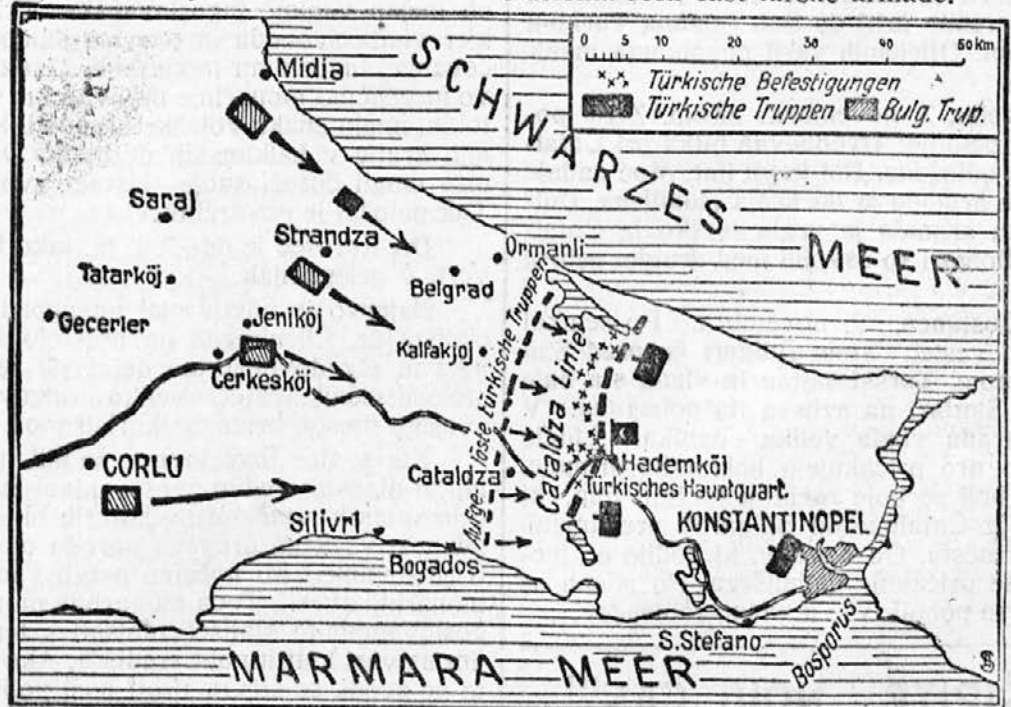
Zdi se, da se je položaj med Srbijo in Avstrijo ublažil. Srbski poslanik na Dunaju je dejal: Med Avstro-Ogrsko in Srbijo vlada najboljše razmerje in mislim, da je napetost že prenehala. Mi si želimo najprijateljskega stika z Avstro-Ogrsko, a monarhija mora naše težnje podpirati ter ne sme protestirati proti naši življenski zahtevi, da dobimo prosto pot do morja, ki je potrebna za našo gospodarsko neodvisnost.

Grki.

Grki so vzeli Prevezo ob Jonskem morju ter prodirajo sedaj počasi proti Janici. Hitrejše so napredovali na severu proti Solunu. V Janici čakajo Srbov. Pri Janici je bila bitka, v kateri so Grki izgubili mrtvih: 160 mož, ranjenih 770, med temi 37 častnikov. Turki so izgubili več. Na poti proti Bitolju so se jim postavili nasproti močni turški oddelki, ki so Grke prisilili, da so se ustavili in utrdili pri Banici južno od Bitolja (Monastir.)

Črnogorci.

Črnogorcem pred Skadrom ne gre posreči. Premalo poznajo postojanke Turkov. Pravijo, da niso v miru dovolj skrbeli za vohunstvo. Na Tarabošu, kjer so Črnogorci že zavzeli eno postojanko, so se zopet utrdili Turki, ki imajo močne topove. Tudi je sitno za Črnogorce, da so jim katoliški Albanci (Malisori) obrnili hrbet ter se sedaj bore na strani Turkov. Turki so poslali 4000 mož s strelivom in živežem na pomoč Skadru. Črnogorci hočejo ta oddelek vjeti. Skader brani turški general Esad-paša, ki se bori res kot junak in bo saj deloma rešil čast turške armade.



Zemljevid bojišča pred Carigradom. Znaki: ☒ turške utrbe, ■ turške čete, ☐ Bolgari.

Črnogorci so zavzeli ob Jadranskem morju že dve mesti Leš in Sv. Ivan.

Uporni Albanci so v Baru spustili v zrak črnogorsko smodnišnico, pri čemur je bilo ubitih mnogo ljudi.

Evropske bojne ladje v turških vodah.

Ker je vsled porazov turške armade pričakovati, da bodo razjarjeni Turki v Solunu in Carigradu začeli klati kristjane in Evropejce, je vsaka država poslala v Solun in pred Carigrad po eno križarko. Tudi Italijani odpošljejo eno. Naša država je poslala pred Carigrad križarko »Asper«, ki šteje 303 može posadke. Pred Carigradom je doslej že bila še manjša bojna ladja, tako sti tam sedaj 2 avstrijski bojni ladji. Naše trgovske ladje sprejemajo na krov žene in otroke v Carigradu živečih Avstrijcev.

Vrhu teh ladij je naša država odposlala v turške vode močno brodogve, obstoječe iz 3 velikih bojnih ladij, ene manjše ter 2 torpedovk. Ladje križarijo pred Smirno.

Tudi Angleži, Francozi in Nemci so poslali močna brodogva v turške vode.

Novejša poročila izpred Carigrada!

V bitki pri Čataldži Turki popolnoma poraženi!

Bitka pri Čataldži je trajala dva dni. Natančnih vesti ni. Turški glavni stan je bil v Hademkoj. Naj navedemo naslednje br-zojavke!

Sofija, 7. novembra. Zadnja bitka med Bolgari in Turki pri Čataldži se je že začela. Bije se že dva dni in dve noči med linijo čataldžkih utrd, kamor so se Turki umaknili, ter med linijo Čorju—Čerskoj in Strandžo. Zdi se, da so Bolgari Turke obkolili. Do včeraj zvečer odločitev še ni padla. Ta bitka bo gotovo izmed vseh najbolj krvava. Govori se, da se je Bolgarom že posrečilo priti do San Stefana Turkom v hrbet. Oficielnih vesti popolnoma manjka. —

Kolin, 7. novembra: »Köln. Ztg.« poroča iz Sofije: Dvednevna bitka pri Čataldži je odločena. Boj je bil ljut. Moč zadnje turške armade je do kraja zlomljena. Bulgarska armada je vrgla turško iz Čataldže. Bolgari so osvojili med drugim nebroj zastav.

Costanca, 7. novembra. Po semkaj došlih vesteh stoje Bolgari že pred San Stefanom. Turški sultan in vlada sta baje že v Skutari na azijska tla pobegnila. V Carigradu vlada velika panika. Ljudje vsako uro pričakujejo bolgarske armade, a še bolj se boje razbitih turških tol-p, ki drve iz Čataldže od Bulgarov preganjani, proti mestu. Od Kurdov, ki hodijo po mestu, se pričakuje najhujšega. Po ulicah se že vrše poboji. Vse je polno ranjencev.

Po svetu.

Naš zunanji minister govoril!

Sedaj so zbrane v Budimpešti delegacije, v katerih so topot 3 Slovenci (Fon, dr. Šusteršič, dr. Korošec.) Delegacije je navadno otvoril cesar s svojim prestolnim govorom. Topot pa je prvi govoril zunanji minister in še le drugi dan je govoril cesar. To pa z ozirom na važne dogodke na Balkanu, kjer Avstrija ne pusti, da bi Srbi vzeli Albanijo. Zunanji minister je zato celemu svetu povedal te le misli:

Avstrija noče reševati Turčije. Privoščiči zmago balkanskim narodom in privoščiči jim, da si povečajo ozemlje. To pa se ne sme zgoditi na škodo Avstrije, ki ima dovolj moči, da se bo varovala pred škodo. Tudi Rumunija nesme trpeti nobene škode in mora dobiti svoj del. — To je kratek smisel dolgega govora.

Cesar je v sredo nato govoril delegatom svoj prestolni govor, ki je izražal željo, da bi se mir ohranil. Na Balkanu je želeli, da se vojna kmalu konča.

Dr. Šusteršič je nato imel odločen govor, v katerem je proslavljal balkanske države, ki so ustvarile nov položaj na Balkanu. Na mestu stare Turčije so postavile balkansko zvezo, iz katere se bržkone razvije carstvo Ilirija. Iz tega pa moramo tudi izvajati posledice. Evropska Turčija se mora popolnoma uničiti. Najmanjši ostanek turške posesti v Evropi bi bil seme vznemirjevanja. Postopati moramo ne le sporazumno z zavezniki, temveč treba iskati in najti tudi jasni in lojalni sporazum z Rusijo. Tudi Srbiji ne smemo braniti dohoda k interesu je, da se čim manje mogoče mešajadranskemu morju. V našem največjem mo v balkanske razmere. Govornik kritikuje dualizem (razmerje Avstrije in Ogrske), ki je povzročil tudi našo napačno politiko napram Jugoslovanom.

Poraz Turkov znači tudi konec dualizma. Nadaljevanje dosedanje jugoslovanske politike je nemogoče sedaj, ko nastaja ob mejah velika jugoslovanska država, kjer vlada svoboda in pravica samoodločevanja. Jugoslovni monarhije, kisozaslavo in veličino monarhije prelivali kri v potokih, imajo enake vojaške kreposti, kakor njih bratje v balkanskih državah. Oni pa niso mogli doseči svoje lastne svobode. Tak položaj je nevdržljiv.

Dr. Korošec je dne 7. t. m. tako le govoril v delegacijah:

Najprvo je odgovarjal na napada socialista dr. Ellenbogna na prestolonaslednika in z zadovoljstvom dejal, da se prestolonaslednik, čuteč veliko odgovornost svojega mesta, briga za koristi monarhije.

Kar se tiče Jugoslovnov so bili monarhiji in dinastiji vedno zvesto udani in sicer celo v takih razmerah, v katerih bi se bila udanost vsakega drugega naroda omajala. (Pritrjevanje.) Mi hočemo ostati i nadalje monarhiji zvesti. Toda monarhija mora Jugoslovanom to stališče olajšati s tem, da jim ustvari kult.inpolit.središče. Ako pa se to ne zgodi, se utegne proti naši volji zgoditi, da se bodo oči mnogih obračalo proti

centru izven naše države. Jugoslovanska iredenta bi bila tembolj nevarna, ker se je trenje med jugoslovanskim in italijanskim elementom razun nekaterih bojnih točk v nekem oziru zmanjšalo in bi našle take težnje pri Italiji podpore. Ako hoče Avstrija nanovo oživeti, mora gledati na jug, a tej nalogi bo le kos, ako svoje Jugoslovane v njihovem narodnem stremljenju podpira.

Jugoslovani v državnem zboru obštruirajo v proračunskem odseku radi nečudenih razmer na Hrvaškem in na Slovenskem.

Poslanec Jarc je v torek silno ostro govoril proti krivicam na Hrvaškem in Slovenskem. Dejal je: »Jugoslovanski poslanci čutijo, da so navezani samo nase. Večina smatra takozvane male stranke za brezpomembne, zato si morajo sami priboriti svojo veljavo. Žalostno je, da večina za velike in usodepolne dogodke v Avstriji in izven nje nima ne zanimanja ne zmisla. Ne gane je kri nedolžnega študenta, ki je občila Markov trg (v Zagrebu). S par sladkimi besedami, tako misli, spomladi so Jugoslovani odpravljani. Enako tudi vlada, ki ni storila, ne dosegla ničesar, da bi izginil Čuvaj.

In tako triumfira na Hrvaškem že osmi mesec politično lopovstvo. Nikogar ni na merodajnih mestih, ki bi se zavedel, da so morda že zaigrane največje politične in gospodarske koristi Avstrije. Jugoslovanov se je polotila resignacija. Med mladino nastaja vzpričo zmag na Balkanu navdušenje za jugoslovanske brate. Umetno si ustvarja Avstrija tako sama svojo iredento. Jugoslovanski poslanci nimajo več zanimanja za parlamentarni zistem. Naj pride tudi v Avstriji pa površje drugi Čuvaj. Ker pa štejeta parlament in vlada Jugoslovne tako malo, naj tudi ne pričakujeta od njih ničesar.«

Tem besedam pristavljamo iskreno željo, da bi merodajni krogi prišli do pameti in bi omogočili Slovincem in Hrvatom zadovoljno živeti v habsbuški Avstriji!

Nov napad na Čuvaja. Neznosne razmere na Hrvaškem so prišle tako daleč, da nasilnik Čuvaj ni več varen svojega življenja. Ves svet se zgraža nad tem, da na Hrvaškem vladajo take razmere kot so vladale na Turškem. Zato ni čuda, da se najde vedno kdo, ki misli Hrvaško rešiti z revolverjem. Tako je dne 31. oktobra neki dijak zopet streljal na Čuvaja skozi okno njegove palače. Ker ga ni zadel, se je ustrelil sam. Napadalec je Štefan Planinšek, dijak III. letnika zagrebške juridične fakultete. Ne odobrujemo sicer takih sredstev. Vendar mnogo bolj obsojamo tako politiko, s katero naša država hoče pritisniti naše brate Hrvate. Politiki naše države so udarjeni s slepoto!

V Ameriki so imeli te dni volitve predsednika Zedinjenih držav. Bili so 3 kandidati: dosedanji predsednik Taft, bivši Roosevelt in demokrat (ki pa ni socialdemokrat) Wilson. Proti pričakovanju je bil izvoljen Wilson.

ŠIRITE „NOVI ČAS“!

Listek.

Junaštvo in zvestoba.

Nemški spisal: JOŽEF SPILLMANN D. J.

(Dalje.)

XLV.

V Opatiji.

V celem življenju se mi nobena nedelja počenši od prve jutranje zore ni zdela tako žalostna kakor nedelja 2. septembra. Od vseh mnogoštevilnih cerkva v Parizu nič pobožnega zvonjenja. Vse zvonove so bili tekom zadnjega tedna spravili z zvonikov, da bi jih prelili v topove, kakor je ukazala legislativa. Le plat zvona naj bi odslej bilo v Francoski! Nobeden ni šel k božji službi, kjer jo je opravljal kak tak duhovnik, ki je bil prisegel na brezbožno ustavo. Zamolkel mir je zjutraj ležal nad mestom kakor pred grozno nevihto. Še meni, ki sem bil drugače vesel, postajalo je tesno; da, celo Brunner je pripomnil, da mu danes ni nič kaj prav in da je taka nedelja slabša ko vsak delavnik.

Legel je zopet na posteljo in skušal je prečmeti celo jutro. Jaz sem nekaj molil. Nato sem pisal pismo dragi materi in Vereni Kajzer, da bi vsaj še nekaj dobili iz moje roke, ako bi me tisti dan doletela smrt!

Končno je prišel poldan in slednjič je došel Salis in sporočil, da je voz pripravljen. Tedaj smo se napravili, ker topov strel bi nas utegnili vsak hip poklicati v Opatijo. Ko si je Brunner nadel neko zeleno Salisovo suktnjo in trobarven pas počez ter se pokrili s klobukom z veliko narodno pentljo, bil je zopet dobre volje kakor navadno. Pustil je, da mu je papir z velikim pečatom dva prsta gledal iz žepa. Nato se je zravnal in tako mogočno meril sobo gor in dol, da se je celo resna Marta trpko nasmehnila.

Bilo je dve in top je zagrmel. „Dalje v božjem imenu!“ rekla je Marta.

Kočija je stala tako blizu hišnih vrat, da mimoidoči niso mogli dobro videti, kako sta stopila vanjo Marta in Brunner. Salis se je kot kočijaž povspel na kozla in voz je zdrdral doli po ulici de Büssi in krog vogla v ulico Saint Benoit. Jaz sem v svoji jakobinski suktnji in s težko, z železom okovano palico odkorakal po krajšem potu skozi ozke male ulice k določenim vratom in prišel sem tja skoro baš takrat ko voz.

Prostor pred starim benediktinskim samostanom s starodavnimi romanskimi stolpovi je bil že poln ljudij iz naslabših mestnih okrajev in še vedno je dohajalo nešteto druhal. Vse se je rilo h glavnemu vходу; stranska vrata, tudi tista k zakristiji stranske kapelice, bila so zaprta. Zdelo se je radi tega že naprej, da ne bo moči izvršiti našega načrta, ker krog glavnega vhoda stala je cela četa jakobinskih suličarjev. Tedaj so prišli morilci, ki jih je bila komuna označila kot „sodnike“ in množica jih je pozdravila s krikom: „Smrt farjem! Smrt plemeni-tašem! Smrt Švicarjem, živio narod!“

Ko so vstopili v samostan, vdrlo je za njimi veliko število s sabljami in sulicami oboroženih sanskilotov. Brzo sem se odločil in se pridružil tem divjakom. Slišal sem, kako so tisti pred menoj proti straži rekli besedo: „Sila!“ in brž sem razumel, da je to geslo. Kakor sem kmalu slišal so res z besedo „sila“ začeli moriti žrtve. „Sila!“ sem rekel tedaj tudi jaz in brez težave sem dospel skozi veliko vežo in lep križev pot v glavni oddelek samostana.

V krasno obokani jedilnici sedel je predsednik s svojimi čednimi sodniki za opatovo mizo, ravno pod veliko na pozlačeno steno naslikano razpelo, ki je s podobami sv. Benedikta, Mavra in drugih svetnikov grozeče gledalo doli na morilsko druhal, ki je napolnjevala dvorano mesto nekdanjih pobožnih menihov.

Sodniki so se med seboj pričkali, ali hočejo pričeti, ali ne, ker manjkalo je še več komisarjev. Slednjič je dejal eden: „Toliko slabše zanje, če se nečejo udeležiti ljudske osvete. Obtožimo jih pri komuni. Sicer pa kaj nas briga, ako ta ali oni manjka? Osveta ljudstva nam je poverjena. Truma narodnih zločincev je zaprta tu! Začnimo s farji; ti so največ krivi!“

Z rjoventjem so pohvalili te besede, predsednik je namignil in del suličarjev je odšel po vjete duhovnike. Pridružil sem se tej tolpi, ker sem bil slišal, da so največ duhovnikov zaprli v mali kapelici, poleg katere je ležal vjeti Reding.

Šli smo čez kos samostanskega vrta, po različnih hodnikih, stopnjicah, ki so šle vse križem sem in tja. Pot sem si skušal zapomniti po svetniških podobah v hodnikih. Bila je zame grozna pot, ker mislim sem, da me vsak hip premaga srd, ko so nesramneži udarjali in suvali s svojimi cepini po vsaki nabožni podobi. Ko je slednjič eden, ki je šel poleg mene konec vrste, sunil neko čudovito lepo podobo Marije sedem žalosti, zagrabil sem ga z obema rokama tako naglo okoli vrata in ga stisnil za grlo, da niti glasu ni mogel dati od sebe. Hodnik je baš pri tej podobi zavil na desno in ker je tolpa po sreči že ovila okrog vogla, mogel sem onečaščevalca božjih reči pošteno kaznovati, ne da bi me odkrili. Potisnil sem ga v prazno celico in ga krepko s pestjo prismodil okrog glave, da je omamljen obležal. Nato sem za seboj zaklenil vrata ter hitel za njegovimi tovariši in jih došel, baš ko so dospeli do kapelice.

Že pred njo so divjaki zagnali svoje morilsko rjoventje. Ne morem in ne maram ponavljati grozljivih kletvin in bogokletstev, s katerimi so pozivali duhovnike k smrti. K sreči so jih vsaj deloma preglasili bobneči udarci na vrata, na kateri so pričeli udrihati s svojimi cepini, ker se jim niso odprla dovolj naglo. Končno so se odprla in nudil se je pretresljiv prizor. Več ko sto duhovnikov je ležalo na kolenih in častitljiv sivolas starček jim je dajal zadnjo odvezo. Na prvi pogled sem ga izpoznal: bil je častitljivi župnik od Saint Jean en Greve, ki sem ga tolikrat videl pri slikarju Perinjanu. Celo morilci so ostrmeli za hip, predno so planili na svoje žrtve. Nato pa so vdrli z divjim rjoventjem v kapelico, da odženejo duhovnike ko čredo klavne šivine v jedilnico, kjer jih je čakala že sklenjena smrtna obsodba. (Dalje pride.)

Iz naše organizacije.

Glasnik „Slov. kršč. soc. zveze“.

Lokavec. — Kat. sl. izobr. društvo priredi v nedeljo 10. t. m. pop. ob 3. uri v dvorani g. Slokarja poleg cerkve zabaven »Martinov večer«. Na vspredu sta poleg drugega igri sv. Cita in Krčmar. Pri zvitem rogu. K obilni vdeležbi vabi uljudno odbor.

Črniče. — Vsako sredo večer od 8-9 ure so vabljeni možje in fantje v bralnico izobr. društva k društvenem sestanku. Glavni predmet razgovora so za enkrat balkanske razmere in balkanska vojska.

Iz Avč. V nedeljo je bilo v tuk. kat. slov. izobraž. društvu predavanje. Predaval nam je g. dr. Breclj o prvi pomoči v nezgodah. Pazljivo smo sledili njegovim besedam, ker marsikaterga je že takšna nesreča zadela, a se ni znal kako pomagati. Pokazal nam je, kako si moramo v takih slučajih pomagati, ker dostikrat se ravna s ponesrečencem tako, da se mu bolečine še pomnoži in lahko v nesrečo pripravi. Gospodu govorniku se za tako po-

dučljive besede najtolepeje zahvaljujemo in želimo, da bi večkrat prišel nam kaj podučnega predavat.

Odbor.

Bukovo. — Tukajšnje »Gospodarsko bralno društvo« priredi v nedeljo, dne 10 t. m. veselico s tem — le vzporedom. — 1. Govor, v katerem bo govornik razjasnil pomen igre, »Stari in mladi«, katera se bo igrala, kot druga točka vzporeda. Igro, ki je zares lepa, je spisal raihi g. župnik — pesnik Medved, ki prikazuje v 4 dejanjih in eni izpremambi, kam privede človeka grdo ravnanje in neposlusnost nasproti starišem. Kod zadnja točka vzporeda pa bo šaljivo s ečkanje z mnogimi lepimi dobitki. Ker se bo igra »Stari in mladi« pri nas v gorah prvič igrala in ker je ena najlepših narodnih iger, vabimo uljudno vse bližnje in daljne sosede da nas v nedeljo obiščejo. Cene prostorom nizke. Prostori pri »Lapanju«. Začetek ob 1h pop.

Komen. — »Kat. sl. izobraževalno društvo« v Komnu priredi dne 17. novembra (na zahvalno nedeljo) v društveni dvorani veselico s sledečim vspreodom:

1. Gavotte — tamb. zbor. — 2. Pfaninar — mešan zbor — Foerster. — 3. Na morju — žen-

ski zbor — Fr. Ferjančič. — 4. Poboljšana trmoglavka — igra v enem dejanju, zložil: Dr. Vodopivec. — 5. Beneški pust — Valček — tamb. zbor. — 6. Slovan — 4 gl. m. zbor. — Knabl. — 7. Divja rožica - dvospev - Volarič. - 8. Kovačev študent - igra treh dejanjih s spremljevanjem glasovirja - V. Vodopivec. - 9. Rožic ne bom trgala - mešan zbor, Fr. Ferjančič. - 10. Cigan - troglasni ženski zbor - Foerster se spremljevanjem glasovirja. - Začetek: takoj po molitvi ob 3. pop. - Vstopnina prostor s sedežem 1 K - prostor brez sedeža 60 v. K obilni vdeležbi vabi odbor.

Prvačina. Ker se zadnjič občni zbor K. sl. iz. društva radi zadržkov ni mogel vršiti, se bo vršil obč. zbor v nedeljo 10. t. m. ob 3h pop. Pride govornik iz Gorice. Pridite gotovo!

Naša mladina.

S Krasa. — V nedeljo dne 10. t. m. bo v Komnu orlovski tečaj. Vršil se bode od 1-2 uri in od 3-4 ure pop. v društveni dvorani. Nato so vabljeni vsi bratski odseki. K obilni vdeležbi Na zdar!

V Oseku se je ustanovila dekliška Marijina družba, v katero se je dosedaj upisalo 44 deklet. Slovensen sprejem je izvršil dr. Ig. Kobal v spremstvu domačega g. vikarja in črniškega g. kaplana. G. dr. je imel zelo krasen in slavnosti primeren govor. Seveda liberalnim Sokolom to društvo ni všeč in nadlegujejo posebno v Uzičah nekatera dekleta, ki se niso dala prestrašiti, kakor nekatera dekleta iz sicer uglednih družin, ki so se par dni pred sprejemom izbrisale, češ da ne morejo prenašati raznih zasmehovanj! Dekleta, kar vas je, ostanite stanovitne in ne ustrašite se nobenih zabavljic podivjanih ljudi! Kar je pametnih ljudi, Vas spoštujejo in tudi cenijo!

Zadružništvo.

Izredni občni zbor »Goriške zveze« se je vršil v ponedeljek 4. t. m. dopoldne. — V nadzorstvo so bili izvoljeni naslednji gg.: Dr. Breclj, župnik Iv. Kovačič, dr. Ličan, nadučitelj Pavlin; župnik Strancar.

Grahovo. Mlekarnica na Grahovem posluje vse leto. Blago razpečavamo dobro. Le škoda, da nimamo bolj pripravnih prostorov in shrambe. Vidi se pa, da so ljudje vneti, ker donajajo mleko še celo od najbolj oddaljenih hiš. Vidimo pač, da je le v združenju moč. Treba bo pa misliti na to, da ustanovimo pravo zadrugo in pridemo tako do poštenih prostorov. Kako prav bi bilo, če bi se tako združili naša pa koritniška mlekarnica pa bi si na kakem primernem kraju zgradili skupno poslopje. Podpore bi se tudi nadejali za to. S skupnimi močmi bi potem naše delo toliko bolj vspevalo. Možje, premislite dobro to stvar!

Proti pijančevanju.

III. slovenski protialkoholni kongres je preložen s 17. novembra na 29. in 30. decembra. Vzrok je ta, ker sedaj vojska vso pozornost in zanimanje nase obrača. Tudi je odšel dr. Krajec, ki je imel na kongresu predavati, v Belgrad na pomoč. Do takrat je upanje, da se povrne in nam morda ve povedati kaj zanimivega iz Srbije, kjer je protialkoholno gibanje močno razvito. Kongres je tudi zato preložen na božične počitnice, da se ga bodo lažje udeležili tudi učitelji in katehetje, za katere bodo v ponedeljek 30. decembra posebna predavanja.

Delavski vestnik.

Delavske razmere na Westfalskem! Iz Westfalskega nam piše rojak: V zadnjem času vabijo v domovini ptuji kakor tudi domači agentje delavce v tukajšnje rudnike. Res, da cenijo tukaj nas slovenske delavce kot pridne in vstrajne. Vseeno svarim rojake, da naj ne hodijo brez posebne potrebe v Westfalske rudokope. Ni vse tako, kakor se obljublja. Marsikdo je že razočaranje doživel. Znani so mi slučajji, da so si morali zapeljani delavci denar izposoditi od znancev (če sploh so blizu), da so mogli nazaj domov. Zato še enkrat: Ne verujete agentom, ali pa raznim posredovalcem, naj bodo že ta ali oni! Ti delajo le za svitile groše, ne pa za vaše dobro! Kdor že čuti poklic za podzemsko delo, je pač

najboljše da si ga sam poišče. Tukaj je splošno pomanjkanje delavcev. Sicer pa s poštenim delom se povsod veliko doseže, ne samo tukaj na Westfalskem.

Lepo je, da se je tudi pri nas doma na Goriškem vstanovila družba sv. Rafaela, katere namen je skrb za izseljence: Kdor že hoče od doma, je pač najboljše, da se obrne za pojasnila na imenovano društvo, ki bo gotovo skrbelo za natančne informacije in pojasnila. Varujte se posebno raznih izkoriščevalcev, katerih nikjer ne manjka!

Nabirajte prispevke za „Apostolstvo sv. Cirila in Metoda“ med Bolgari.

Zadnjič smo prinesli oklic avstr. »rdečega križa« za prispevkeranjencem na balkanskem bojišču. Danes pa pripravimo še posebej drugo korporacijo, ki vrši dvojno delo usmiljenja telesno in duševno v Makedoniji in Bolgariji, in to je »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda«. Ravno slovenske usmiljenke in slovenski misijonarji so tam, ki se žrtvujejo nesebično v bolnišnicah, v šolah in drugod za gmotno povzdigo ubogih Balkancev in za združenje Jugoslovčanov v rimsko-katoliški cerkvi. Prihitite na pomoč s številnimi darovi ubogim trpečim balkanskim bratom. Darove bo sprejemalo in objavljalo upravništvo »Novoga Časa«.

Kar se »Rdečega križa« tiče, prosimo naše somišljenike, naj ne pošljajo darov na centralni odbor v Ljubljani, ki je izključno v liberalnih rokah in je izločil naše somišljenike, ampak naravnost upravništvu »Novoga Časa«.

Darovi.

Za »Alozijeviše« je daroval g. Franc Rijavec, c. kr. cestar v Bovcu, 10 K namestu venca na grob pok. župnika K o s c a. — Srčna hvala!

Za »Slov. Stražo« sta darovala gg.: Ivan Gregorič, Prvačina 151, 40 v; Ivan Silič, Gorica, 80 vin. — Hvala lepa!

Za Apostolstvo sv. Cirila in Metoda (za slovanske katoličane) na Balkanu sta darovala gg.: Dr. A Breclj 5 K; N. N. 20 vin.; T. Hribar 2K 40 vi. — Pomoč trpečim bratom v Makedoniji je nujna! Pomagajte!

Za »Avstrijski Rdeči križ« (v podporo ranjencem na Balkanu) so po našem upravništvu darovali gg.: Ivan Vuga, kurat, Gabrovica K 10; Jož. Ivančič, žup. upr., Šebrelje K 3; Fr. Franke, vikar, Osek K 2; Jož. Primožič župnik, Prvačina K 5; Jož. Krančič, župnik, Repentabor K 2; Marija vdova Močnik, Bukovo K 5; Katarina Čelik, Bukovo K 1; Kristof Tomšič, vikar, Ponikve K 5; T. Hribar, trg., Gorica K 1.36; Trije neimenovani kegljači skupno K 1.60 — Skupaj 35.96. — Hvala iskrena!

Novice.

Poučni tečaj za cerkveno umetnost se bo vršil v Gorici 18.—21. novembra. Predavali bodo odlični veščaki na polju cerk-

vene umetnosti, med njimi prelat dr. Swoboda z Dunaja, dr. Dreger, dr. Mantuani iz Ljubljane, prof. Velics in prelat dr. Drexler.

Le še nekaj dni je do žrebanja velike loterije »Slovenske Straže«. Dne 18. novembra bo nepreklicno žrebanje. Iz krajev, kjer nimajo še srečk »Slovenske Straže«, jih takoj naročite pri pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani! Srečka samo eno krono!

Umrla je v Gorici gospa Marija Kutin, trgovčeva soproga, stara 37 let. Blago gospo in krščansko ženo je vsakdo spoštoval. Družini in g. soprogu naše sožalje. Blagi pokojnici pa Bog daj večni mir!

Smešenje Boga in vere v listu »Domači prijatelj«. Mesečnik »Domači prijatelj«, ki ga dobivajo naročniki Vydrove kave, prinaša v oktobriju številki izpod peresa glavnega urednika učiteljskega svobodomiselnega dnevnika »Dan« dr. Laha nesramno smešenje molitve in sploh vere in Boga. Med drugim tudi piše: »Ako verujete v boga, se vam zdi, da je, ako ne verujete, se vam zdi, da ga ni.« In dalje izvaja, da je vera v Boga in Bog sam laž prevara. — Take nesramno žaljenje najsvetejših verskih čustev se drzne tovarnar Vydra po znani svobodomiselki Zofki Kvedrovi spuščati med svet in žaliti naše slovensko katoliško ljudstvo. Pozivljamo vse naše katoliško ljudstvo, da vrne nazaj v Prago ta nesramen časopis in z njim njegovo kavo. Celó s kofetom hočejo svobodomisleci delati pot za laž in nevero med našim ljudstvom. Katoličani, sedaj veste, kaj je vaša dolžnost!

Katoliško politično društvo za bovški okraj je imelo v nedeljo 3. t. m. svoj občni zbor pod predsedstvom g. Mišica. Poročal je č. g. I. Štolfa o dosedanem delovanju društva; ki je bilo sicer tiho, a vendar uspešno. Sklenilo se je, naj društvo po svojih močeh na odločilnih mestih posreduje, da se uravna hudournik Sušec ter naj se regulacija Soče začne pri Trenti. Dalje je društvo sklenilo, naj se dež. zbor pozove, da se ustanovi deželni šolski zalog. Glede gozdne paše naj se z ljudmi bolj človeško ravna. Odkažejo naj se jim določeni prostori za pašo. Tudi naj oblast preskrbi ljudem kozlov take vrste, ki ne bodo objedali drevja. Sedaj mora ljudstvo trpeti hude kazni radi te ljube živalice, ki se imenuje koza. Društvo naj posreduje, da se popravi pot v Bavšco. Dalje naj društvo skuša doseči bovškim rudarjem prehod skozi tunel v Rabelj. — Oblasti naj poskrbe, da bo ljudstvo doma dobilo dovolj zasluzka, da mu ne bo treba hoditi na tuje. — Uvede naj se čimprej starostno zavarovanje. Volivni red za deželni zbor naj se spemni na pravičnejši podlagi za ljudstvo in Slovence. — Občinski volilni red naj se tudi spremeni, pred vsem naj se vpelje tajna volitev za občinske zastopa. — Govorili so se poleg č. g. Štolfe č. g. kaplan Filipič, g. Mišic, g. Vrtovec in g. Kremžar. V novi odbor so bili izvoljeni: Mišic, preds., Al. Filipič, tajnik; Miha Ivančič, blagajnik; odborniki: Mat. Kravanja, Ant. Šuler, dekan Vidmar, A. Čopi, A. Klobučar, M. Čer-

nuta in Fr. Močnik. — Namestnika sta: J. Mihelič in Fr. Huber. — Društvu želimo veselega napredka v vsestransko korist bovškega okraja.

Naši bratje trpe ne samo na Balkanu, tihe narodne smrti ginejo tudi najsevernejši Jugoslovni — koroški Slovenci in Slovenci ob štajersko-nemški ter slovensko-laški meji. Za svoj rod prelivajo balkanski Slovani svojo kri, mi pa ne bi utrpeli niti nekoliko desetec, da rešimo brate in zemljo izpod jarma naših narodnih nasprotnikov. Bodimo tudi mi požrtvovalni, hitimo koroškimi Slovencem in Slovenkam ob štajersko-nemški meji v prvi vrsti s tem na pomoč, da pokupimo kolikor mogoče veliko srečk »Slovenske Straže«!

Ponesrečeni zrakoplovec v Gorici. V ponedeljek dopoldne med 9. in 10. uro je na Rojrah podel kakih 60 m. globoko vojaški aviatik (zrakoplovec) nadporočnik pl. Petrovič. Hotel se je spustiti na tla v poševnem poletu brez motorja. Pa prehitro je zadel na zemljo, podel ven in se smrtno pobil. Prenesli so ga v bolnišnico, kjer je ponoči umrl. Ponesrečeni zrakoplovec je bil še začetnik. V četrtek je bil sijajen vojaški pogreb, ki se ga je udeležilo več generalov, častniki in moštvo. Navzoči so bili pri pogrebu premil. g. stolni prošt Faiddutti, voditelj okr. glavarstva namest. svetnik Rebek in župan Bombig.

Lepe razmere na magistratu! Teh razmer je sitno že namestništvo, ki je ukazalo, naj municipij takoj odpusti 3 uslužbenca. Pret. teden so mestni očetje imeli tajno sejo, v kateri so sklenili odpustiti naslednje 3 uradnike Lovisonija in Ouaina ter obhodka Juga. Pa ti niso bili še najhujši med štedarji tam gori! Bo treba še dregati v to gnezdo!

Cerkveni rop. V Povirju pri Sežani se je pred praznikom Vseh svetnikov izvršil velik cerkveni rop, ki je zelo razburil pobožno ljudstvo. Zločinci so vdrli v župno cerkev pri stranskih vratih. Jezik pri ključavničarju se je upognil, vrata se odpro in tatje pridejo v cerkev. Odpro skrinjico za miloščino in vse vun pobero. Odklenejo krstni kamen in vzamejo srbrno žlico za krstitev ter obedve posodici za sv. olje s krožnikom vred, pa tudi ključ od krstnega kamna so s seboj odnesli. V zakristiji so pobrali kakih 50 prtičev, en kelih in pa kustodijo z zlato lunico. Vlomili so tudi v tabernakel, vzeli ciborij, sv. hostje pa so raztresli po tleh. Oropali so tudi monštranco skupno s presv. Rešnjim Telesom. Kaj se je zgodilo s presv. Rešnjim Telesom, se ne vé. Isto noč je bilo vlomljeno tudi v podružno cerkev v Merčah. Tam so pobrali miloščino, en kelih in tri svetilke izpred oltarjev.

Cesta iz Gorenje v Dolenjo Trebušo je konečno po šestdesetih letih nehala nihati v zraku; enkrat je nihala proti Čepovanu, drugokrat proti Vojskemu in sedaj se je — hvala Bogu — mirno vstavila ob vodi Trebuša. Visoka vlada je po dolgem naporu odobrila črto Gorenja-Dolenja Trebuša; sedanji načrt, po katerem bi stala cesta čez 300.000 K, se po nalogu c. kr.

ministerstva za javna dela v toliko pregleda in popravi, da bodo stroški znašali le 100.000 K; z ozirom na ta je postavljena za l. 1912. in 1913. v državni proračun svota 48.000 K; v to svrhu je deželni zbor že l. 1910. dovolil 40.000 K. Ker je cesta po trebuški dolini strateško važna in bode v korist tudi c. kr. gozdnemu erarju, je nedvomno, da bode visoko vlada z ozirom na prošnjo deželnega zbora v l. 1910. in z ozirom na revščino, ki gospodari v trebuški dolini, prispevala k vsem stroškom s sedemdeset od sto. Ta cesta bi se po programu morala graditi že to leto; zaradi raznih zaprek pa se bode pričelo z delom še le prihodnje leto. Cesta je nujno potrebna, ker dosedaj nima trebuška dolina nobene cestne zveze z zunanjim svetom. Z zgradnjo kolodvora proti Čepovanu se prične, ko bode končana cesta po dolini.

Drzni tatovi. Iz Rodika. Po noči od 4. na 5. listopada so skušali tatje dvakrat vломiti v župnišče. Ob 11. uri so razbili okno pri župnem uradu, pa jih je g. župnik prepodil. Malo pred 5. uro so menili, da v župnišču trdo spé, in da se torej lahko plačajo za prvi trud. A župnik jim je zopet zmešal štreno. En tat se je nahajal ravno pri oknu, nad katerim spi župnik. Ko je župnik odprl okno, ni bilo treba, kakor pritisniti na revolver in lopov ne bi bil morda nikoli več nadlegoval ljudi. A župnik se je zavedal, v kakem stanju je, zato ga je oštel in zapodil. A srečna ni ta svojat, da ima človek ž njo usmiljenje. Tukaj v okolici ne mine skoro noči, da ne bi tatovi kam vlomili in kradli, ali vsaj skušali vломiti. Ljudstvo je vse zbegano in v strahu.

Osepnice so se prikazale med šolskimi otroci v Črničah, zato je šola zaprta.

Tri nezgode radi avtomobila. Pišejo nam z Vipavskega: Nesreča nikoli ne spi, — pravi pregovor, v resnici pa je minuli ponedeljek velika nesreča očitno zaspala. Koj popoldne se je peljal črniški g. dekan z vozom v Ajdovščino. Na zelo ostrém ovinku, ki zavije onstran Črnič proti Selu, je pridirjal krog ovinka avtomobil in zadel naravnost v voz. Konj, ki je bil zadet v prsa, se je z nogami povspel na avtomobil. — Sam Bog je obvaroval vse skupaj pred veliko nesrečo; poškodbe ni bilo nikake, samo konj je dobil malo brazgotino. — In kdo je vsega kriv? Šofer, ki na tako ostrém ovinku ni trobil in je naglo dirjal; avtomobil nosi števil. AK 40. — Nedavno tega je na drugi strani Črnič nek goriški šofer na ovinku istotako naglo vozil in nič trobil radi tega je zadel v voz z dvema konji, na vozu pa sta sedela dva moža. Nesreče ni bilo. — V nedeljo je na Cesti pri Sv. Križu drug avtomobil pokvaril na vratu konja g. Godine iz Ajdovščine. — Treba je postaviti za šoferja, naj na ovinkih počasi vozijo!

Pasji kontumac. Iz Črnič: Pasji kontumac še vedno traja in ga orožništvo urgira. Radi bi vedeli čemu sedaj v tem času to nepotrebno trpinčenje živali. Kdo ve za odgovor? Morda glavarstvo?!

Grahovci žele duhovnika. Poročajo nam: Grahovci smo lepo ocedili in priredili farovž, a kljub vsem prošnjam ne moremo dobiti duhovnika. Verjamemo, da je veliko

pomanjkanje a za nas je tudi hudo in bo še bolj po zimi, ko moramo hoditi vsako drugo nedeljo k maši v druge duhovnije. Gospod upravitelj iz Oblok nam pa tudi ne more več postreči, ko že tako dela nad svojo dolžnost. Do božičnih praznikov naj čakamo, se nam je reklo. Upajmo, da bo tedaj kaj.

Most čez Bačo na postajo v Hudijužni je še vedno stari, s plankami obit in zaflikan kot beraška suknja. Prihodnjič pošljemo o njem veselo dogodbico.

Ribištvo v Baški vodi. V Hudijužni je kupil g. župnik Kleindienst iz Begunja na Gorenjskem od g. Simona Kemperla Bačo, od njegovih dveh bratov v Nemškem Rutu pa Koritnico in zadnje dni od g. Križničeva v Podmelcu še Knežo, da bo gojil ribištvo. Znano je, da so v omenjenih vodah najlepše čistokrvne postrvi, katere namerava zaploditi s pomočjo kranjskega dež. odbora zlasti po kranjskih vodah. Tudi naš goriški deželni odbor ga bo podpiral. V ta namen zgradi g. župnik v Hudijužni in na Grahovem primerna vališča. Zemljišča v to so že odbrana. G. žup. želimo mnogo vspehov. — G. župnik je dobil od gor. ordinarijata tudi dovoljenje maševati v kapelici sv. Barbare v Hudijužni, kjer je sicer dovoljeno maševati samo na praznik sv. Barbare.

Popravljen zvonik Podbrdom. V Podbrdu popravljajo zvonik. Kar ga je nad zvonovi, bo ves nov in prav ličen. Smolo pa imajo ž njim, ker vreme neprestano nagaja. Zdaj bo vendar dovršen, pa je tudi zadnji čas, ker je že jel pritiskati občuten mraz in tudi sneg lahko dan na dan zameđe vas.

Kant v Podbrdom. V torek je bil v Podbrdom kant še ostalih premičnin Stravsove trgovine in gostilne.

Trte so porezali iz strankarskega sovraštva. Iz Oseka nam poročajo: (Odmevi po obč. volitvah v Oseku.) Oseški liberalci so bili zelo razjarjeni radi padca pri občinskih volitvah, ker so bili za trdno prepričani, da zmagajo v dveh razredih. Svojo jezo so hladili s pijačo in z rjoventjem po vasi pojoč znano zabavljivo pesem: »Kje so tisti čuki?« To rjoventje je trajalo čez polnoči in je šele potihnilo, proti jutru! V znani Vovkovi krčmi so pili ter si hladili svojo jezo in sramoto. In v tej noči so že znani zločinci porezali trte in sicer Francu Bovoconu okoli 20, občinskemu čuvaju Ivanu Badalič okoli 80, in Francu Rožiču 92. Vsi trije so odločni pristaši S. L. S. Pač si more vsakdo misliti obupni položaj ubogega kmeta, ko vidi popolnoma uničen svoj trud. Polni žalosti in jeze so jokali, ko so zagledali to vandalsko delo. Znani »Čeke« je sicer kričal, »da so to čuki naredili«; a kmalu se je pokazalo, da so napravili to nečedno delo Sokoli! — Pohvalno moramo omeniti gg. orožnike iz Šempasa ter samo nim se moramo zahvaliti, da so se našli tako kmalu krivci! Znanega razgrajča Leopolda Toplikarja so pretečeno nedeljo peljali v Gorico — in temu sledijo v kratkem še drugi! Sedaj lahko vidi komandant »Urh« in njegov po-

bočnik »Škarlove«, kakšni vojščaki so Sokoli. Sramota takemu društvu — fej taki olik!

To je znamenje liberalstva! Iz Oseka: Uradni razglas okr. glavarstva o vspeli volitvi v Oseku, v katerem se nanzanjajo imena novoizvoljenih starašinov, so naši »prijatelji« ometali z blatom! Vsakdo si lahko ogleda ta parfimirani okras v občinski omarici pred cerkvijo!

Našla se je 2. nov. pri židovskem pokopališču črna ženska ročna torbica. Nje vsebina so razglednice iz Vipave in nekaj denarja. Lastnica naj se zgleda pri špediterju g. G. Hvaliču v Gorici, Vicolo della Carità.

Kolodvor v Hudjužni razširijo, na Grahovem ga tudi še namerjajo razširiti in sicer na strani pod Bukovskim Vrhom, med tem ko so na drugi strani, ob Bači, zgradili vojaško rampo. Kdaj pa se zgradi prepotrebna cesta s postaje na Grahovo? Take poti, kot je zdaj, ni v celi deželi! Vozniki raje vozijo blago iz Hudejužne ko z domače postaje, taka je!

V Bukovskem predoru, v katerem se silno kadi, napravijo baje v kratkem ventilator. Prav je.

Pogorelci na Kalu pri Stržiščih so slednjič dozidali spet svoja poslopja. Pri zidanju jim je silno nagajalo deževje in jim napravilo marsikako škodo. Tri nesreče so jih letos zadele, poleti toča, potem požar pa silno slaba letina. Ajde niso pridelali prav nič, drugega pa malo. Bog daj drugo leto kaj boljšega!

Kaj bodo dobitki pri žrebanju velike loterije »Slovenske Straže« 18. novembra? V prvi vrsti bodo dobitki dragoceni kmetijski stroji in druge kmetijske potrebščine. Vrednost vseh dobitkov znaša dvajsettisoč kron, glavni dobitek ima vrednost pettisoč kron, drugi glavni dobitek ima vrednost tisoč kron, tretji in četrti po 500 kron, ostali dobitki so po 100, 50, 10 in 5 kron. Vseh dobitkov je tisoč petsto štiriinpetdeset. Kmetovalci bodo imeli priliko dobiti med dobitki za kmetijstvo potrebne stvari. Kaj je prvi dobitek? Kdor ne bi hotel za prvi dobitek — vreden 5000 K — vzeti popolne fine oprave za tri sobe in kuhinjo, obstoječe iz spalne oprave, jedilnice, salonske garniture, glasovirja in kuhinjske oprave, dobil bo lahko 4—6 in pol HP bencin motor, mlatilnico z dvakratnim čiščenjem in slamoreznico. — Kaj je drugi dobitek? Drudi glavni dobitek v vrednosti 1000 K: 1 vagon sortiranih umetnih gnojil ali 1 garnitura za košnjo (stroj za košnjo, stroj za obračanje, brana). — Kaj je tretji in četrti dobitek? Tretji in četrti glavni dobitek v vrednosti po 500 K: Oprava za spalno sobo za dve osebi ali 1 gepelj z mlatilnico ali stroj za košnjo. Za mal denar lahko dobite dragocene kmetijske stroje in druge kmetijske potrebščine. Ena srečka samo eno krono! Pišite na naslov: Pisarna »Slovenske Straže« v Ljubljani. Nagovorite tudi sosedo in naročite več srečk skupaj! Žrebanje že 18. novembra!

Konec vojne na Balkanu naj bo tak ali tak, gotovo je, da ne more dobitke turških srečk, zavarovanih na povsem gotovih dohodkih turške države, ki stoje pod posebne evropsko kontrolo, ka-

tera vestno zastopa koristi upnikov turške države, med katerimi se štejejo seveda tudi posestniki turških srečk. Prihodnje žrebanje turških srečk se bo vršilo dne 1. decembra t. l., pri katerem bo izžreban glavni dobitek 400000 frankov. Dobitnike, ki že imajo turško srečko, ali pa ki žele naročiti druge cenejše srečke opozarjamo na posebno ponudbo v oglasu »Srečke v korist Slovenski Straži«, ki bo izšel tekom prihodnjih dni. Kakor že znano, daje pojasnila in sprejema naročila za Slovensko Stražo g. Valentin Urbančič Ljubljana, Kongresni trg 19.

Listnica uredništva: G. Al Šuligoj — Lokovec: Potrjujemo, da Vi niste pisali nobenega dopisa za naš list. — G. A. Kosmač, župan, Cerkno: Dobili prepozno v roke!

Trst in Istra.

Sodalitas SS. Cordis Jesu v Trstu. Predsedništvo naznanja, da bode prihodnji shod dne 14. novembra v Marijnem domu v Trstu (ulica Risorta 5.) ob 10. in pol uri.

Trst. Marijina družba je priredila dne 1. in 2. nov. v svojem domu krasno uspelo veselico ob veliki udeležbi. Predstavljal sta se dve igri: »Na razpotju življenja« in »Fabiola in Neža«. Vse igralko so dobro pogodile svoje vloge, posebno pa moramo pohvalno omeniti igralki glavnih vlog igre »Fabiola in Neža«. Če izvzamemo par malenkosti moramo reči, da smo s prvim užitek sledili njiju igri.

Na občjo željo se bosti igri ponovili prih. nedeljo dne 10. nov. ob 5. uri popoldne.

Lepo petje, nalašč prirejeno za to igro po č. g. Škabarju je mogočno povzdignilo vtis, ki ga je napravila igra na poslušalce.

Morilec — oproščen. Pred tržaško poroto je bil oproščen Karol Hrovatin, ki je v Trebčah pri Trstu umoril kuharico Katarino Kristanovo.

Dobre knjige.

Molite bratje. Molitvenik arskega župnika z velikim tiskom. Cena z rdečo obrezo 1 K 20 vin., z zlato obrezo 1 K 80 vin., fin čagrin z zlato obrezo 2 K 40 vin. To je nov molitvenik, zelo priročen po svoji zunanji obliki in priporočljiv po vsebini. Molitvenik ima velik tisek ter je radi tega posebno priporočljiv za slabovidne in priletne ljudi; kljub velikemu tisku pa ima izredno priročno žepno obliko ter gibljivo vezavo tako, da se niti ne čuti v žepu. Pa tudi z ozirom na vsebino je molitvenik vreden vsega priporočila; obsega namreč več krajših in daljših mašnih molitev, pa tudi vse različne molitve za različne prilike. Vse molitve se odlikujejo po svoji lepoti. Nekatero so posnete po spisih blaženega župnika arskega, čegar sveto življenje je bilo natančneje opisano v letošnjih čarnicah. Ker ima molitvenik kljub svoji krasni opremi izredno nizko ceno, si ga bo z veseljem vsakdo nabavil. Dobi in naroča se lahko v Prodajalni »Kat. Tiskov. Društva« v Gorici.

Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovarček. Ker nam je dozdej manjkal pripraven slovensko-nemški in nemško-slovenski slovarček, se je odločila tiskarna Družba sv. Mohorja v Celovcu, da ga ona izda. Slovarček je izšel ter obsega 12.000

izrazov. Da pa v kljub precejšnjemu obsegu (416 strani) knjižica ne bo preveč debela, je tiskarna oskrbela primeren papir in tanko, a jako trpežno vez. Služila bo tudi slovenskim dijakom, zlasti ob meji. Tržna cena slovarčka znaša K 2.40.

Slovenska družba sv. Rafaela za katoliške izseljence v GORICI

naznanja da daje izseljencem potrebna navodila brezplačno g. dr. Frančišek PAVLETIČ, odvetnik v Gorici in sicer v hiši »Centralne posojilnice« Jos. Verdija tekališče št. 32, 1. nadstr. Pisma zadevajoča družbo samo in denarne prispevke sprejema g. dr. J. Ličan, prof. bogoslovja v Gorici (centr. semenišče).

Priporoča se

strokovna krojačnica za izdelavanje oblek za vsaki stan. Dobe se tudi izgotovljene obleke za gospode, dečke in otroke. — Ogledajte si zalogo! C. kr. priv. kroji.

M. POVERAJ GORICA
Travnik št. 5.

V. Znidarčič & dr.
stavbena tvrdka
v GORICI VIA MATTIOLI.

Izdeluje vsakovrstne načrte, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Westfal-trope patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221. Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votli blok ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanjaja z vedno isto temperaturo.

Anton Krušič,

krojaški mojster,

Corso Franca Jožefa št. 39
oz. Tržaška cesta 16

se priporoča č. duhovščini in sl. občinstvu iz mesta in dežele.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

MIHAELJ TURK

Gorica — na Kornu št. 6 — Gorica
priporoča slavnemu občinstvu svojo brivnico. Zagotavlja točno postrežbo. Sprejema naročila za maskiranje po zmerni cenah.

Gospodarske vesti.

Z novim sirkom bo trgovina najbrže sledeča: Sedaj še letošnji sirk ni prišel v promet, ker ga je (posebno na Ogerskem, kjer ga pridelajo veliko) še precej na polju in ga ljudje do sedaj radi slabega (vlažne-

ga) vremena niso še pobrali. Kakor smo pa že zadnjič omenili ne bo letošnji sirk prav dober, ker bo preveč vlažen. Že iz tega vzroka bo cena najbrže nižja. Je pa še drug vzrok. Velike tvornice špirita rabijo za izdelavo špirita krompir ali sirk. Če je krompir bolj po ceni se te tvornice poslužujejo raje krompirja; ker je bila letos letina na krompirju še precejšnja in ker za izdelovanje špirita izdajo 3 q krompirja ravno toliko kot 1 q sirka pri čemur plačujejo te tovarnice 3 q krompirja po 12 K, a 1 q sirka (novega) stane sedaj 18 K, je očitno da se bodo letos le tvornice posluževale večinoma le krompirja, ker prihranijo za sedaj pri vsakem kvintalu sirka 6 K. Tudi bo slabša kakovost letošnjega sirka uplivala na to, da se bo rabil sirk še precej za klajo živini, kar bo najbrže neugodno uplivalo na cene pšenice in rži, t. j. da bode to žito dražje.

Cena sladkorju se je sedaj še precej znižala. Kilogram je sedaj po 86-88 vinarjev. Ravno sedaj pa prihajajo iz Odese na južnem Ruskem vesti, ki pravijo da je v zadnjem času pritisnil hud mraz, ki je občutno škodoval sladkorni pesi. Le da bi to ne uplivalo slabo na cene sladkorja! Z

druge strani pa se zatrjuje, da bo letošnja žetev sladkorne pese v Avstriji veliko večja kot lanska: lani se je pridelalo 419 milijonov q (kvintalov) letos pa 561 milijonov q sladkorne pese.

Najnovejša brzojavna poročila „Novemu Času“.

DUNAJ 8. nov. ob 1h popoldne. —

Odrin in Solun sta padla v roke balkanskim zaveznikom.

Bolgari so po hudih bojih zasedli Čatadžo. Uradnih poročil še ni.

Bolgarski car Ferdinand hoče v Carigradu obnoviti Vzhodno - rimsko cesarstvo.

»Slovenska Straža« v Ljubljani

želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval pri »Ljudskem zavarovanju«. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. — Ponudbe pod »Ljudsko zavarovanje« na Slovensko Stražo v Ljubljani.

Cene poljskih pridelkov.

	Dunajskem trgu 7. t. m. po 50 kg.				na goriškem trgu 31. okt. po 100 kg.				na tržaškem trgu 2. t. m. po 100 kg.			
	od		do		od		do		od		do	
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Pšenica po 50 kg.:												
Od Tise na Ogerske . . .	—	—	—	—	26	—	—	—	25	50	26	—
Iz Banata na Ogrskem . . .	11	25	11	75								
Iz Slavonije . . .	10	85	11	60								
Iz Moravske . . .	10	20	10	95								
Rž po 50 kg.:												
Iz Slavonije . . .	9	70	10	10	25	50	—	—	—	—	—	—
„ Ogrske okoli Pešte . . .	10	—	10	25								
„ Moravske . . .	9	70	10	10								
Ječmen po 50 kg.												
Iz Moravske . . .	10	15	11	40	23	—	—	—	24	50	—	—
„ Slavonije . . .	9	80	10	80								
Sirk po 50 kg.												
Iz Ogerske . . .	10	50	10	80								
„ Amerike . . .	10	30	10	60	22	—	—	—	10	—	—	—
Cinkvantin . . .	12	—	12	35					25	25	25	50
Oves po 50 kg.												
Ogerski	11	15	11	40	25	50	—	—	—	—	—	—
Češki	10	20	10	45								
Krompir po 50 kg.:												
Rdečkast	3	—	3	25	à 1 kg.	08	—	—	—	—	—	—
Bel	2	50	2	75								

M. ANDERWALD

trgovina kolonjalov in delikates
Gorica, Tekališče Jos. Verdi 32
(hiša sl. Centralna posojilnice
in „Goriške zveze“)

priporoča prečastiti duhovščini ter sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo najrazličnejšo zalogo: *kave, riža, olja, rozin, dišav, čaja in ruma. Vedno sveže najfinejše delikatese, meso, sadje in vsakovrstne marmelade v konzervah; velika izbira vina v buteljkah in najboljših šampanjcev.*

Cene najnižje.

Solidna in točna postrežba.

Oglas.

Županstvo v Dornbergu odda **v najem** 3 sobe, kuhinjo, podstrežje, spodaj je drvarnica in en košček vrta. Stanovanje je v drugem nadstropju, kjer so bili prej orožniki. Več se poizvé pri županstvu v Dornbergu ob uradnih urah.

Odlikovana delavnica z električnim obratom brusar in nožar

ANTON TEMIL

Gorica - Verdijevo tekališče 1 - Gorica
nasproti centralnega semenišča (Marzinijeva hiša.)

Zaloga britev in brivskih varnostnih priprav od 2 naprej. Škarje in noži vseh vrst. — Izdelki slav svetovno znano trdke Solingen. — ZMERNE CENE

Slavnemu občinstvu naznanjam,
da sem **na novo otvoril**

mizarsko delavnico

v Batujah.

Sprejemam **stavbena in pohištvena dela.**

Zagotavljam solidno delo
in zmerne cene.

Priporočam se preč. duhovščini in
sl. občinstvu.

ANTON VETRIH,

mizarski mojster

*** BATUJE p. ČRNIČE. ***

Učenca

poštene družine z zadostno šolsko
izobrazbo sprejme prodajalna Kato-
liškega tiskovnega društva v Gorici.

Trgovcem na deželi

— se priporoča —

PRODAJALNA

Rat. tisk. društva v Gorici

Gosposka ulica šte. 2

Prodaja na debelo šolske zvezke, papir, kuverte, razglednice in vse v to stroko spadajoče predmete.

— Konkurenca v cenah izključena! —

Dva dijaka

se sprejmeta na stanovanje in hrano. Velik vrt je na razpolago. — Več pove upravništvo „Novega Časa“.

ZAHVALA.

V noči 23. na 24. oktobra 1912. je pri podpisani požar uničil poslopje in vse premičnine zavarovano pri »Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani«, kateri se najtopleje zahvaljujem, ker mi je potom svojega zastopnika Ivana Pavšič vso odškodnino do vinarja izplačala, vsled česar si štejem vdolžnost to edino domačo zavarovalnico vsakemu dobro mislečemu najtopleje priporočiti.

KAL, dne 30. oktobra 1912.

Neža Okroglič.

MIZARSTVO

odlikovano z električnim mehničnim obratom

ANT. CERNIGOJ

GORICA TRZASKA CESTA št. 18.

Izdeluje: Cerkevne oprave oprave klopi, spovednice, klečalnike.

Stavbena dela okna, vrata, podovi.

Zaloga pohištva omare, mize, postenje, stolice, okvirje, blazine in šuste.

Zaloga: Strugarških in rezbarskih izdelkov.

Zaloga usnja

J. DRUFOVKA

Gorica Gosposka ul. 3

(nasproti Monta.)

Velika izbira čevljev

za moške, ženske in

otroke.

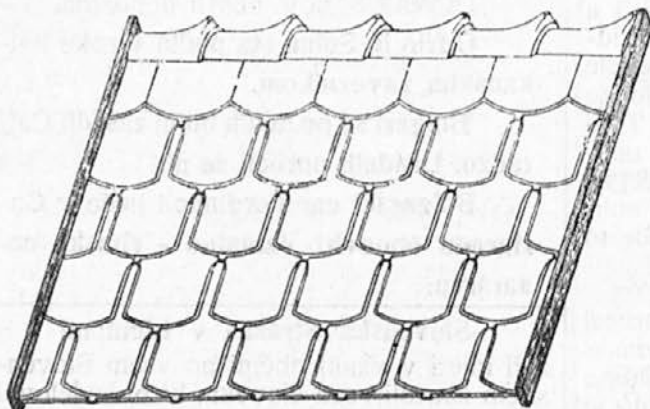
VINO,

motno, zavreto, pokvarjeno se popravi kakor tudi odvzame se prevetlika množina kisline vinskemu mostu ali vinnu. Vzorec prinesiti ali poslati. Naslov pove upravništvo „Novega Časa“.

Službe išče vpokojen učitelj kot organist ali diurnist. Ponudbe pod št. 100 na upravništvo „N. Č.“

Tvrdba O. ZAJEC - Gorica

Gosposka ulica šte. 7.



Priporoča svojo zalogo železa, pločevine, kovanja za stavbe in pohištvo, traverze, cement, peči, štedilnike, kuhinjsko in pohišno opravo.

Cene nizke, poštna postrežba.

Glavni zastopnik za Goriško:

Patent - sidro - strešnikov

proti viharju in dežju kljubujoča dvojna kritba.

Najenostavneje, najlažje, najceneje!

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

NOVO POGREBNO PODJETJE, TRST

CORSO šte. 47 — (vogal Piazza G. Goldoni). — Telef. 1402.

Prevoz mrličev na vse kraje.

Vozovi z bogato zalogo opreme od najenostavnejših do najbolj luksurjoznih.

Vsi pogrebni predmeti so stalno na izbiro. Stalne cene brez konkurence. Postrežba točna. Splošna pohvala.

Zaloga pravovoščenih sveč lastnega izdelka s prodajo na drobno in na debelo.

Posebno pa se priporoča o priliki praznikov vseh svetnikov z bogato zalogo nagrobnih svetilk, raznih vencev iz umetnega in svežega cvetja, iz biserov porcelana in kovine z znaki in napisi itd. itd.

Nočna naročila se sprejemajo v skladišču v lastnih prostorih Via della Tesa 31, Tel. 1402.

Zastopstvo s prodajo pogrebnimi predmeti sveče, vence, krste itd.:

I. Mrsek na Opčini št. 170. — T. Vites na Nabrežini na trgu pri cerkvi.

A. Jamšek pri Orehu (Nogere). — F. Brnetič v Škednju.

Deležnik in upravitelj podjetja

HENRIK STIBELJ.

A. DRUFOVKA,
GORICA — Raštelj štev. 3 — GORICA
priporoča
svojo bogato zalogo usnja in čevljarških
potrebščin.

Anton Potatzky

naslednik Josip Terpin

v Gorici, na sredi Raštela hiš. štev. 7

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nirmberškega in
drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.
Potrebščine za pisarne, kadičce in po-
potnike. Najboljše šivanke in šivalne
stroje. — Potrebščine za krojače in
čevljarje. — Svetinjice, rožni venci,
mašne knjižice. Hišna obuvala za vse
letne čase. Posebnost: semena za ze-
lenjave, trave in detelje. Najbolje oskr-
bljena zaloga za kramarje, krošnjarje,
prodajalce po sejnih in trgih in na deželi.

Ferdinand Resen

GORICA — Gosposka ulica 4 — GORICA

priporoča preč. duhovščini in slavnemu
občinstvu svojo

veliko zalogo perila in blaga
za moške obleke.

Posebna izbira črnega sukna.

Na zahtevo pošljem vzorce.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen

GORICA

Jos. Verdi tekališče štev. 37

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone
zlate mostove, zobe na kaučukove plošče
uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe
vsake vrste. 19

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop. št. 20



IVAN KRAVOS

Sedlarska delavnica

GORICA - na Korņu št. 11 - GORICA

Zaloga različnih konjskih vpreg za lahko ali pa težko vožnjo; dalje ima v zalogi
različne konjske potrebščine; potovalne potrebščine, kakor: kovčke, torbice, denar-
nice, listnice itd. -- Izvršuje in sprejema v popravilo različne koleseljne in kočije.

Popravila se izvršujejo točno. — Cene zmerne.



Pozor!

Otvoritev nove trgovine

v Komnu pri mlinu

dne 10. novembra t. l.

Usojam si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da bodem ot-
voril v občeznani hiši pri mlinu v Komnu

TRGOVINO z manufakturnim in galanterijskim blagom, na
kar opozarjam cenjene odjemalce, da si pred
nakupom raznega zimskega blaga mojo veliko
zalogo natančno ogledajo. Ni hče naj ne zamudi ugodne prilike, si nabaviti
za zimo sveže in trpežno blago. Vse potrebščine za gg. šivilje in krojače s po-
sebnim popustom. — Za mnogobrojni obisk se priporočam s spoštovanjem

Jak. Špan.

Po celem svetu je znan
najboljši pomnoževal-
ni aparat

Šapirograf

Pomnožuje iz ročne pisave
ali iz pisalnega stroja ka-
- - kor tudi načrte. - - -

Prav lahka uporaba!

Dobiva se v 5 velikostih.

CENA za kvart ali
foljo format

30 K.

Naročila sprejme

Prodajalna Kat. tisk. društva v Gorici, Gosposka ulica štev. 2.



Podružnica Ljubljanska kreditna banka v Gorici

Corso G. Verdi štev. 37.

se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. Vloge na knjižice obrestuje po 4 1/2%,

vloge v tekočem računu po dogovoru

Centrala v Ljubljani. Podružnice:
Celje, v Celovcu, Gorici, Sarajevu, Splitu in Trstu.

Delniska glavnica K 8.000.000
Rezervni zaklad K 800.000

Svoji k svojim!

Priporoča se slavnemu občinstvu in čč. gg. duhovščini

Slovenska brivnica

Gospodarska ulica nasproti Monta

Frane Novak,

postrežba čista in solidna, dijaki in otroci imajo med tednom, razun sobote in nedelje, popust. Izdeluje vsa lasničarska dela ter ima v zalogi kite in domačih las po zmerni ceni.

Prave

Čebelno - voščene sveče

in sveče za pogrebe po nizki ceni in olje za večno luč.

MED za pitanje čebel in za zdravilo

priporoča udani

J. Kopač, svečar v Gorici.

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V TRSTU,

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO.

V lastni hiši.

Ulica Torre bianca šte. 21 ob ulici delle Poste.

Za hranjenje najsigurnejši tržaški slovenski denarni zavod, ker jamčijo za vloge člani z **vsem** svojim premoženjem.

Neomejena zaveza.

Uradije se vsak delavnik: dopoldne od 9. do 12. ure
popoldne „ 3. „ 5. „

Sprejema kakoršnekoli **hranilne vloge** ter jih **obrestuje**

po 4¹/₂ 0/0

čisto — brez odbitka za rentni davek, ki ga plačuje zadruga sama.

Za stalne vloge obresti po dogovoru višje z ozirom na svoto in neodpovedljivost istih.

ČEVLJARSKA ZADRUGA V MIRNU.

**Tovarna
čevljev.**



**Ročno
delo.**

Priporoča svoje prodajalne čevljev.

V GORICI trg sv. Antona šte. 1 (Stari trg). — V TRSTU Barriera vecchia — — šte. 38, Via dei Rettori šte. 1. — V SPLITU ulica Staroga suda — — ki so preskrbljene z najboljšim blagom vsake vrste.

Posebno priporoča svoje čevlje ameriškega kroja, ki v ličnosti prekašajo izdelke drugih firm so precej ceneje.